

2015 ve Sonrasında WADA'nın Dopingle Mücadele Kurumları'ndan

Beklentileri

2015 yılının gelmesi ile dopingle mücadele eden taraflarda, değişen Talimat'ta yer alan kurallar, gereklilikler ve beklentilere uyabilmek için yoğun çalışmalar başlamıştır. WADA, bu tarafları teşvik edip, yapacağı aktiviteler ile şeffaflık ve yönetim kolaylığı sağlamak üzere yardım edecektir.

Talimat'ta da açıkça belirtildiği üzere, sporun bütünlüğünü koruyabilmek için her kişi ve kurum kolektif sorumluluk içinde işbirliği yapmalıdır. Bunu başarabilmek için oyunu kurallara göre oynamak gerekmektedir yani; evrensel dopingle mücadele programlarını daha üst seviyeye çıkarabilmek için birbirini destekleyen ortaklıklara, bilgi paylaşımına ve uzmanlığa gereksinim vardır.

WADA, dürüst sporcuların haklarını korumak için çalışmaktadır. Amacı, dünya çapında ve etkili bir dopingle mücadele sistemi kurmak; her kişi ve kurumun görevini tam anlamıyla yapmasını sağlamaktır. Ulusal Dopingle Mücadele Kurumları ve Uluslararası Federasyonlar ile yakın işbirliği içinde çalışmayı; hükümetlerden ise uygun mevzuatı yürürlüğe koymasını istemektedir. WADA başarılı olabilmek için kişi ve kurumların, hangi uygulamaları yapmaları gerektiği hususlarında yardım etmektedir. Dopingle mücadeleyi geliştirmek için daha kaliteli programlara gereksinim vardır. Bir başka deyişle, felsefi yaklaşıma ilaveten, davaya sadakat ve gerçek mücadele için işbirliği yapmak şarttır. WADA'nın yeni Talimat ile amacı budur ve mücadelenin geliştirilmesi amacıyla, tüm taraflara üzerine düşenin en iyisini yapabilmesi için öncelikli olarak yardım edecektir. Mücadelede öncelik, kurumların dopingle mücadele programlarının seviyesini yükseltmektir; bunun için söz konusu kurumlara her türlü eğitim ve yardım sağlanacaktır. WADA, mücadele programlarının Dopingle Mücadele Kurumları tarafından uygulanmasını sağlamayı amaçlayan, kendi içinde bir işlem başlatmıştır. Bu işlemde eldeki mevcut verilere ilave olarak tüm bilgiler kullanılarak, her bir Dopingle Mücadele Kurumu'nun gerçek fotoğrafı ile ne gibi çalışmalar yaptığı ortaya konmaktadır. Talimat'ın Uluslararası Standartlar ve İlkeler bölümünde belirtildiği gibi, bilgilerin toplanması ve paylaşılmasının önemi ve bu kaynakları kullanarak test yapmanın daha anlamlı, hedefe yönelik sonuçlar doğuracağı Dopingle Mücadele Kurumları'na bildirilmektedir. WADA, bu kurumların kendilerine özgü şartlarını yerinde gözlemleyerek, daha anlamlı Test Dağılım Planı hazırlamalarına yardım edecektir. Bu yardım, hangi bilgilerin dikkate alınacağı, bu bilgilerin nereden, nasıl elde edileceği ve bu bilgileri kullanarak nasıl bir Test Dağılım Planı hazırlanacağına yönelik olacaktır.

Mücadeledeki bu önemli yaklaşım ve zihniyet değişikliği yeni Talimat'ta yer almakta ve bunun için yapılacak işlemler Standartlar ve İlkeler kısmında tarif edilmektedir.

Doping Kontrolleri ve Soruşturmalar Uluslararası Standart'ında, yapılan tüm testler içinde nitelikli olanlar tanımlanmaktadır. Artık eski alışkanlıklar terk edilmektedir çünkü yanlış zamanda ister 10, ister 50, hatta ister 5000 test yapmanın hiçbir değeri yoktur. Bu, Doping Mücadele Kurumları'nın rastgele test yapmayacaklarına anlamına gelmemektedir; sadece tüm testler içindeki oranının azalacağını belirtmektedir.

Bundan böyle Doping Mücadele Kurumları, Atlet Biyolojik Pasaportları, doping yapma yöntemlerine özgü bilimsel veriler, WADA'nın doping kontrolü ile ilgili yeni teknik dökümanları ile gümrük veya polisin yaptığı soruşturmalarda elde ettiği bulgular gibi pek çok bilgiye ulaşma olanağı bulacaklardır.

WADA, Doping Mücadele Kurumları'na kaynaklarını en iyi şekilde kullanmaları konusunda yardım edecek; karşılığında ise bu yardımları kendi test stratejilerine uygulamalarını isteyecektir.

WADA bir doping vakasında Doping Mücadele Kurumları'ndan, Talimat'la uyumlu kararlar almasını beklemekte ve Talimat'a uyum konusunda tatmin olmadığı durumlarda temyiz hakkını kullanacağını bilinmesini beklemektedir.

Hukuki olarak vakalar, analitik ve analitik olmayan diye iki farklı kategoriye ayrılmaktadır. Doğru zamanda, doğru madde için yapılan testlerde sıklıkla pozitif sonuç alınmakta ve bu vakalar analitik olarak kabul edilmektedir. Hukuken bu vakalar daha kolay görünmektedir. Sporcuya savunma hakkı verilmekte ve sıklıkla bir mazeret ileri sürülmekle birlikte; genellikle sporcunun suçlu bulunması ve ceza alması ile sonuçlanmaktadır. Analitik olmayan vakalar daha zor ve karmaşıktır. Sorun, iddianızı destekleyen kanıtın ne olduğudur. Elde bulunan birçok bilgiden küçük parçaları bir araya getirerek zor bir tabloyu açıklığa kavuşturmaya çalışmak kolay bir iş değildir.

WADA vakalara tamamen hukuki perspektiften bakmamayı tercih etmekte olup Doping Mücadele Kurumları'na bilgilerin kullanımında yardım etmeye çalışmaktadır.

ADAMS'ta (WADA Doping Mücadele Kayıt ve Yönetim Sistemi) mevcut birçok bilgi vardır. Doping Mücadele Kurumları'nda bir miktar fakat yetersiz bilgiler olabilir; diğer kurumlardaki bilgiler ile bir araya getirilince çok değerli hale gelebilme olasılığı yüksektir. Bunu başarabilmek için, kurumların yasal bir zemin çerçevesinde, birbirleri ile bağlantı kurmaları gerekmektedir. Doping Mücadele Kurumları'nın kendi aralarında bilgi paylaşımı

yapabilecekleri bir sistem kurulması yeni Talimat'ta da yer almaktadır. Hangi bilgilerin, nasıl paylaşılacağı verilerin korunması ve gizlilik ilkeleri çerçevesinde yapılabilecektir.

Doping, genellikle uzman ve yetkili kişilerin tavsiyeleri doğrultusunda, çok organize şekilde yapılmaktadır. Mücadele edenlerin de çok iyi organize olmaları gerekir; aksi takdirde hilekarlar daima önde giderler. Kurumların güvenlik kuvvetleri ve gümrük görevlileri ile iyi ilişkiler içinde olmaları; ayrıca bilgi değiş tokuşu için de yasal zemin gerekmektedir. Bu yasal düzenlemelerin acil olarak yapılması görevi de hükümetlere düşmektedir. Yasal zemin olmadan bilgi alış verişi yapmak çok zor olmaktadır.

Yasal açıdan Talimat'ı imzalayan ülkelerin izlemek zorunda olduğu ve birbirine paralel giden iki sistem vardır. Birinci sistemde, Talimat'a bağlı olmaya imza koyan ülkelerin spor camiaları, burada yer alan prensipleri referans alarak kendi kurallarını oluşturup; bu kuralları titizlikle uygulamakla yükümlüdür. Bu durum WADA Uyum Programı yoluyla gözlenmektedir. İkinci olarak da, UNESCO çatısı altında, hükümetlerin sorumlu olduğu ayrı bir sistem vardır. Sporda Dopinge Karşı Uluslararası Sözleşme adlı bu belge, spor camiasının yetki alanı dışında kalan, doping sorununun bazı kısımları için hükümetlere yasal zemin sağlamaktadır. Mekanizmaları farklı olsa da, spor camiası ile hükümetlerin dopinge karşı savaşta, uyumlu ve koordineli ortak çaba içinde olmaları gerekmektedir. Ülkelerin mevzuatları ve uygulamaları birbirinden farklı olabilir. En önemli nokta, mevzuatlarında işbirliği ve bilgi paylaşımına yer vermeleridir. Sporu temiz ve lekesiz tutmanın anahtarıdır.

WADA'nın rehberlik, sistem ve kaynak yardımından sonra, kurumların yürüttükleri dopinge mücadele programlarının daha verimli ve etkili olması beklenmektedir. Kurumların doğru bilgileri toplayan, saklayan, kullanan ve paylaşan sorumlu bir kişi atayacakları ümit edilmektedir. WADA'nın dopinge mücadele kurumlarından en büyük beklentisi zihniyet değişikliğidir; kendi kaynaklarını kullanarak daha anlamlı sonuçlar elde edebilmeleridir. Bunun için zamanında yapılmış akıllı testlere, bilgi toplama ve paylaşımına gereksinimleri olduğunu düşünmektedir.

Uluslararası Federasyonlar, Ulusal Dopinge Mücadele Kurumları, Büyük Çaplı Turnuva Düzenleyicileri, laboratuvarlar, hükümetler ve WADA'nın ortaklaşa çaba göstererek dürüst sporcuların haklarını koruyabilmek için takım çalışması yapmaları gerekmektedir.